

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/13/2016
Identifikačné číslo spisu:	4112231157
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4112231157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. F., bývajúceho v Z. I., H. XXX/X, právne zastúpenému Mgr. Helenou Farkašovou, advokátkou, so sídlom v Nových Zámkoch, Žerotínova bašta 1, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14 C 137/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. mája 2015 sp. zn. 9 Co 471/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Nitre rozsudkom z 11. marca 2014 č. k. 14 C 137/2012-126 žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 126,29 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Po právnej stránke rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 18 ods. 1, § 19 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.). Uviedol, že proti žalobcovi bolo uznesením vyšetrovateľa začaté a vedené trestné stíhanie a bolo mu vznesené obvinenie, ale v konečnom dôsledku bolo trestné stíhanie prokurátorom zastavené, preto súd nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy posudzoval ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. V danom konaní nebolo preukázané, že by žalobca v dôsledku začatého trestného stíhania a vzneseného obvinenia utrpel ujmu v jeho doterajšom pracovnom a súkromnom živote, keďže u neho nenastala podstatnejšia zmena. Z dokazovania nevyplývalo, že by žalobca utrpel v dôsledku stíhania ujmu vo svojom prostredí. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca v danom prípade neunesol dôkazné bremeno, keďže na preukázanie svojich tvrdení o vzniku ujmy nenavrhol a ani sám žiadne dôkazy súdu nepredložil. Akcentoval, že žalobca nepreukázal, ako sa začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia dotklo jeho dobrej povesti, cti, akú ujmu utrpel v pracovnom prostredí, či v spoločenskom uplatnení. Záverom dodal, že v danom prípade tým, že došlo k začatiu trestného stíhania, vzneseniu obvinenia žalobcovi a následnému zastaveniu trestného stíhania, došlo k zásahu štátu voči občanovi, pretože

trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Žalobcovi teda vznikol nárok na náhradu skutočne vzniknutej škody, ktorú si však žalobca neuplatnil, keďže si uplatnil iba náhradu nemajetkovej ujmy. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. mája 2015 sp. zn. 9 Co 471/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd vo svojom odôvodnení uviedol s poukazom na § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p., že okresný súd správne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie správne odôvodnil. Mal za to, že okresný súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku žalobcu, na zdôraznenie ktorých s ohľadom na odvolanie žalobcu akcentoval skutkové i právne skutočnosti a uzavrel, že pokiaľ súd prvej inštancie svojim rozhodnutím žalobu zamietol, keďže žalobca nepreukázal jej dôvodnosť, pretože nebolo možné konštatovať existenciu ujmy, ktorú by mal žalobca utrpieť v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia, vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je vecne správne. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) na pošte 07. septembra 2015, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „O.s.p.“), zákona č. 99/1963 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2016. Žiadal rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, pretože v danom prípade je podľa jeho názoru konanie postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolateľ opieral svoj nárok na náhradu ujmy za vydanie nezákonného rozhodnutia o ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. a uznesenie NS SR 4MCdo 15/2009. Argumentoval, že bez preukázaných dôkazov bolo vznesené obvinenie, ktorým sa mu zmenil celý život, keďže voči jeho osobe nemalo byť vôbec začaté. Poukázal na atribúty cti a dobrej povesti, ktoré sú integrálnou súčasťou dôstojnosti človeka a keď obvinenie vychádza z nepravdivých skutkových tvrdení, môže tak byť povest' a česť osoby poškodená navždy. Následne uviedol negatívne sociálne dopady (v zamestnaní, mieste bydliska), ktoré súviseli so vznesením obvinenia, čím sa znížila dôstojnosť a poškodila jeho česť. Podľa jeho názoru bola výpoveď jeho dcéry nedostatočne vyhodnotená a konštatoval, že súd nešpecifikoval, akými úvahami s a pri hodnotení dôkazov riadil. Rovnako podľa jeho názoru súd nevenoval dostatočnú pozornosť skúmaniu a dokazovaniu príčinnej súvislosti medzi zistenými dopadmi v osobnostných právach žalobcu a nezákonným rozhodnutím. Záverom konštatoval hlboký zásah do osobnostnej sféry, keďže celý pracovný i súkromný život žil usporiadané, ale po tomto nezákonnom trestnom stíhaní sa mu zmenila sociálna situácia.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu žiadala dovolanie ako procesne neprípustné alebo ako nedôvodné zamietnuť.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ďalej len („CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobca), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (07. septembra 2015), t.j. za účinnosti O.s.p., dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej

inštancie. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

9. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorým z procesných nedostatkov uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

10. Žalobca v dovolaní namietal, že v konaní došlo k inej vade konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z obsahu dovolania možno tiež vyvodit', že dovolateľ namieta nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (jeho nepreskúmateľnosť), postup pri vykonaní dokazovania a hodnotenie dôkazov (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

11. V súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba uviesť, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

12. Najvyšší súd skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na obsah spisu a dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde o výnimočnosť, aby písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa požadované náležitosti, uvádza skutkový stav, ktorý považoval dovolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak dovolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (tak ako aj v posudzovanej veci), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

13. Pokiaľ dovolateľ poukazuje na nesprávnosti v procese dokazovania, namieta jeho nedostatočné vykonanie, či nesprávne vyhodnotenie dôkazu, dovolací súd uvádza, že tieto argumenty a námietky nie sú nedostatkom, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával dokazovanie v rozsahu podľa názoru účastníka konania, nezakladal prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodnímal možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľ v dovolaní

namieta, nebolo vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011). Napokon ani do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípade sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Taktiež význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu, inými slovami, právomoc konať vo veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečiť dôkaz a jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

14. Tzv. iná vada konania, namietaná dovolateľom (neúplne skutkové zistenia), je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý však v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladá procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Tento dovolací dôvod je možné úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je daný prípad. V prípade tejto dovolacej námietky platí tiež bod 13.

15. Žalobca v dovolaní tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K tejto dovolacej námietke dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje znátočnosť rozhodnutia). Aj keby tvrdenie dovolateľa bolo opodstatnené (dovolací súd ho z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (porovnaj tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 26/2010). V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, čo však nie je daný prípad.

16. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. a ani podľa § 237 ods. 1 O.s.p. prípustné. Preto najvyšší súd dovolanie žalobcu v súlade s § 447 písm. c/ CSP odmietol ako procesne neprípustné.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.